

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU18

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag, vilket innebär att den nuvarande lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden upphävs och ersätts av en ny lag med samma rubrik, till vilken bestämmelserna i den nuvarande lagen förs över. Dessutom ändras lagen om handel med finansiella instrument, lagen om värdepappersfonder, offentlighets- och sekretesslagen, konsumentkreditlagen, lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning. Lagförslagen syftar till att anpassa den svenska lagstiftningen till ändrade EU-regler när det gäller referensvärden och att EU:s förordning om referensvärden ska kunna tillämpas i Sverige. Förordningen förutsätter att medlemsstaterna inför nationella bestämmelser, t.ex. om sanktioner. Vidare förutsätter förordningen att medlemsstaterna kompletterar förordningen genom att ge den behöriga myndigheten nödvändiga utrednings- och tillsynsbefogenheter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:4 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	5
Utskottets överväganden	10
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	19
Propositionen	19
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden,
2. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
3. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846),
6. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
7. lag om ändring i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:4 punkterna 1–7.

Stockholm den 22 november 2018

På finansutskottets vägnar

Elisabeth Svantesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Elisabeth Svantesson (M), Fredrik Olovsson (S), Gunilla Carlsson (S), Niklas Wykman (M), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Jessika Roswall (M), Dennis Dioukarev (SD), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Janine Alm Ericson (MP), Björn Wiechel (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Charlotte Quensel (SD) och Mikael Strandman (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Den 1 januari 2018 trädde lagen (2017:1185) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden¹ i kraft. Lagen innehåller de bestämmelser som är nödvändiga för att förordningen ska kunna tillämpas i Sverige fr.o.m. det datumet.

I proposition 2018/19:4 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden föreslår regeringen ytterligare lagstiftningsåtgärder som bör vidtas med anledning av förordningen om referensvärden. Den nuvarande lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden föreslås upphävas och ersättas av en ny lag med samma rubrik. Det föreslås att bestämmelserna i den nuvarande lagen överförs dit. Vidare föreslås bestämmelser om Finansinspektionens utrednings- och tillsynsbefogenheter, om ingripanden och sanktioner vid överträdelser av förordningen samt om avgifter för att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt den nya lagen. Vissa ändringar föreslås också i konsumentkreditlagen (2010:1846) till följd av regler i förordningen om referensvärden som ändrar Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG.

Det föreslås även ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen (2004:46) om värdepappersfonder och lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets förslag och synpunkter. Efter Lagrådets granskning har en ändring gjorts i 5 kap. 4 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning. Ändringen motsvarar den ändring som Lagrådet föreslår i bl.a. 5 kap. 5 § samma lag. Regeringen bedömer att denna ändring, både författningstekniskt och även i övrigt, är sådan att ett yttrande från Lagrådet skulle sakna betydelse och därför har ett sådant inte inhämtats. Vidare har regeringen gjort några språkliga och redaktionella ändringar i förhållande till lagrådsremissen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014.

Under förhandlingarna av EU-förordningen lämnade regeringen en faktapromemoria till riksdagen (2013/14:FPM13).

Den 14 januari 2014 hölls överläggning med dåvarande finansmarknadsminister Peter Norman om förordningen om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal. Den 9 december 2014 hölls ytterligare en överläggning med finansmarknadsminister Per Bolund om förordningen om referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

EU:s förordning om referensvärden

Bakgrund

Ett index är ett mått som används utifrån ett urval av underliggande data. När ett index används för att bestämma värdet på ett finansiellt instrument eller finansiellt avtal, eller används för att mäta resultatet i t.ex. en värdepappersfond, blir det ett referensvärde (på engelska benchmark). En del index är referensräntor – t.ex. Libor, Euribor eller Stibor – som kan ligga till grund för prissättningen av olika typer av finansiella instrument, exempelvis ränteswappar. Referensräntor används på många områden, bl.a. för att bestämma nivån på räntor för exempelvis bolån. Index som utgör referensvärden fyller således en viktig funktion på de finansiella marknaderna. Manipulationen av referensräntorna Libor och Euribor har visat på såväl referensräntornas betydelse som deras sårbarhet.

I april 2014 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG (marknadsmissbruksförordningen) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/57/EU av den 16 april 2014 om straffrättsliga påföljder för marknadsmissbruk (marknadsmissbruksdirektiv).

Hösten 2012 genomförde Riksbanken en utredning om den svenska referensräntan Stibor (Riksbankens utredning om Stibor, Riksbanksstudier, november 2012). Riksbanken kom fram till att det inte fanns några tecken på att Stibor hade manipulerats, men fann ett antal brister i ramverket kring Stibor som borde åtgärdas för att stärka förtroendet för referensräntan. Riksbankens rekommendationer har lett till en reformering av Stibor, som numera administreras av Svenska Bankföreningen. År 2014 gjorde Riksbanken en ny utvärdering av Stibor och konstaterade att Stibor har bestämts till rättvisande nivåer under det nya Stiborramverket för den tidsperiod som studien är baserad på.

Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) antog den 17 juli 2013 globala riktlinjer för referensvärden på de finansiella marknaderna.

Förordningens innehåll

Syfte och tillämpningsområde

Genom förordningen om referensvärden förbättras styrningen av och kontrollen över processen att fastställa referensvärden. Syftet är att säkerställa att de index som i unionen används som referensvärden i finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat är rättvisande och inte manipuleras.

Förordningen ska tillämpas när referensvärden ska tillhandahållas, dataunderlag för referensvärden ska rapporteras och när referensvärden ska användas inom unionen. Vissa aktörer och index undantas från förordningens tillämpningsområde.

Administratörer och rapportörer av dataunderlag

En administratör är den fysiska eller juridiska person som kontrollerar tillhandahållandet av ett referensvärde och som därmed sköter arrangemangen kring fastställandet av referensvärdet, samlar in och analyserar dataunderlag samt fastställer referensvärdet. Förordningen ställer krav på auktorisation eller registrering av en behörig myndighet för att få agera som administratör av ett referensvärde. Den behöriga myndigheten får återkalla auktorisationen och även besluta om sanktioner.

En rapportör är en fysisk eller juridisk person som rapporterar dataunderlag, dvs. lämnar dataunderlag som inte är lättillgängligt till en administratör eller till någon annan för vidarebefordran till en administratör, i syfte att dataunderlaget ska användas för att fastställa ett referensvärde.

Förordningen ställer även krav som gäller för administratörer och rapportörer som medverkar när referensvärden fastställs i form av detaljerade regler om

- styrning och kontroll
- dataunderlagets kvalitet
- metoden för fastställandet av referensvärden
- skyldighet för administratörer att rapportera misstänkta manipulationer
- administratörers skyldighet att utarbeta en uppförandekod för rapportörer som klargör vilka skyldigheter och vilket ansvar rapportörerna har när de lämnar dataunderlag för att fastställa ett referensvärde.

Enheter under tillsyn

Förordningen innehåller regler som gäller för enheter som redan omfattas av reglering och tillsyn, s.k. enheter under tillsyn. Exempel på sådana enheter är kreditinstitut, värdepappersföretag och försäkringsföretag.

Användning av referensvärden

Definitionen av användning av ett referensvärde

Användning av ett referensvärde kan bl.a. bestå i att emittera ett finansiellt instrument som hänvisar till ett index eller en kombination av index eller att vara part i ett sådant finansiellt avtal som omfattas av förordningen och som hänvisar till ett index eller en kombination av index.

Förutsättningar för användning – enheter under tillsyn

Enheter under tillsyn får använda ett referensvärde under förutsättning att referensvärdet tillhandahålls av en administratör i unionen som ingår i det register över administratörer som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) ska tillhandahålla eller om det aktuella referensvärdet ingår i nämnda register.

Även referensvärden som tillhandahålls av administratörer i tredjeland kan bli godkända för användning inom unionen och därmed ingå i nämnda register.

Hänvisning till ett referensvärde i ett prospekt

I förordningen finns det en bestämmelse om användning av ett referensvärde som gäller oavsett om användaren är en enhet under tillsyn eller inte. Bestämmelsen rör innehållet i ett prospekt som ska offentliggöras enligt det s.k. prospektdirektivet² eller enligt UCITS-direktivet³. Prospektdirektivet har ersatts av den s.k. prospektförordningen⁴. Prospektförordningen ska börja tillämpas den 21 juli 2019.

Krav för olika typer av referensvärden

Kritiska referensvärden

Brister i vissa referensvärden kan få konsekvenser för marknadernas integritet, den finansiella stabiliteten, konsumenter, realekonomin eller finansiering av hushåll och företag som skulle kunna påverka en eller flera medlemsstater. Förordningen innehåller därför särskilda regler för sådana referensvärden som anses kritiska i denna bemärkelse. Det är kommissionen som fastställer vilka referensvärden som är kritiska. Ett referensvärde anses exempelvis kritiskt om det används som en referens för finansiella instrument eller finansiella avtal eller för att mäta resultatet hos investeringsfonder som har ett totalt värde på minst 500 miljarder euro, baserat på referensvärdets alla olika slags löptider.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG.

Signifikanta referensvärden

Ett signifikant referensvärde är ett referensvärde som används som referens för finansiella instrument eller finansiella avtal eller för att mäta resultatet hos investeringsfonder som har ett sammanlagt genomsnittligt värde på minst 50 miljarder euro på grundval av samtliga löptider för referensvärdet under en sexmånadersperiod. Även ett referensvärde under denna tröskel är signifikant under förutsättning att det inte finns några, eller mycket få, lämpliga marknadsledda alternativ till referensvärdet och det skulle allvarligt och negativt påverka t.ex. den finansiella stabiliteten om referensvärdet inte längre tillhandahålls eller inte längre var tillförlitligt.

Icke-signifikanta referensvärden

Ett icke-signifikant referensvärde är negativt bestämt och definieras som ett referensvärde som varken uppfyller kraven för ett kritiskt eller signifikant referensvärde.

Referensvärden baserade på reglerade uppgifter

Många referensvärden bygger på dataunderlag som tillhandahålls av enheter under tillsyn och där dataunderlaget i sig omfattas av regler i andra EUrättsakter. Det kan t.ex. vara fråga om transaktionsuppgifter som kommer från en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform (MTF-plattform), eller fondandelsvärden för investeringsfonder. Dessa referensvärden anses vara mindre sårbara för manipulation.

Referensvärden för råvaror och räntor

Två sektorer och typer av referensvärden är föremål för en särskild reglering i förordningen. Det gäller referensräntor och råvaruindex.

Öppenhet och konsumentskydd

Esma har en skyldighet att föra ett offentligt register över bl.a. de administratörer som auktoriserats eller registrerats enligt förordningen och den behöriga myndighet som ansvarar för tillsyn över att den följs. Inom två veckor från det att en administratör införts i det nämnda registret ska administratören offentliggöra en referensvärdesdeklaration för varje referensvärde eller, i förekommande fall, för varje familj av referensvärden.

Den behöriga myndigheten och dess befogenheter

Varje medlemsstat ska utse en behörig myndighet som är ansvarig för att utföra uppgifterna enligt förordningen. Förordningen anger ett minsta antal tillsyns- och utredningsbefogenheter som den behöriga myndigheten ska ha enligt nationell rätt. Myndigheten ska bl.a. ha rätt att få tillgång till handlingar, kunna hålla förhör samt genomföra platsundersökningar. Den behöriga myndigheten ska också ha möjlighet att besluta om administrativa sanktioner, som sanktionsavgifter, när förordningen överträds. De behöriga

myndigheterna ska också samarbeta och utbyta information sinsemellan och med Esma, i synnerhet när det gäller utredningsverksamhet.

Ändringar i vissa andra EU-rättsakter

Genom förordningen om referensvärden har det gjorts vissa ändringar i marknadsmissbruksförordningen. Dessa ändringar behandlas inom ramen för arbetet med att anpassa svensk rätt till den förordningen (se prop. 2016/17:22) och behandlas därför inte i denna proposition.

Genom förordningen har det också gjorts vissa ändringar i bolånedirektivet⁵ och i konsumentkreditdirektivet⁶. Ändringarna innebär att det under vissa förutsättningar ställs krav på att information om bl.a. administratörer och referensvärden ska lämnas till konsumenter som ingår vissa avtal som omfattas av nämnda direktiv.

Det fortsatta arbetet inom EU

Av förordningen om referensvärden följer att kommissionen ska anta delegerade akter och genomförandeakter på ett antal områden.

Kommissionen ska senast den 1 januari 2020 göra en översyn av förordningen om referensvärden.

Kommissionen ska också vart femte år se över utvecklingen av internationella principer som är tillämpliga för referensvärden samt utvecklingen av rättsliga ramar och tillsynspraxis i tredjeländer när det gäller att tillhandahålla referensvärden, och analysera om det finns behov av att ändra förordningen.

I september 2017 lade kommissionen fram ett förslag om översyn av det europeiska systemet för finansiell tillsyn. I anslutning till förslaget överlämnades en faktapromemoria till riksdagen (2017/18:FPM11).

I maj 2018 lade kommissionen fram ytterligare förslag om ändring i förordningen om referensvärden (COM(2018) 355 final av den 24 maj 2018, förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2016/1011 om lågkolsindex och nettopositivt index. Förslaget innebär att det införs en särskild reglering för två nya typer av index. Det ena är ett lågkolsindex vars underliggande tillgångar ska släppa ut betydligt mindre koldioxid jämfört med ett ordinarie jämförelseindex. Det andra är ett nettopositivt koldioxidindex, vars underliggande tillgångar har ett positivt nettoutsläpp, dvs. tar upp mer koldioxid än vad de släpper ut. De nämnda förslagen från kommissionen är för närvarande föremål för förhandling i Europaparlamentet och rådet.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG.

Utskottets överväganden

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden och ändringar i lagen om handel med finansiella instrument, lagen om värdepappersfonder, offentlighets- och sekretesslagen, konsumentkreditlagen, lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning. Förslagen innebär att svensk rätt anpassas till EU:s förordning om referensvärden.

Propositionen

Allmänna utgångspunkter

Regeringen föreslår att de bestämmelser som är nödvändiga till följd av förordningen om referensvärden ska införas i en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden. Den nuvarande lagen med samma rubrik upphävs. Bestämmelsen i den nuvarande lagen om att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen ska föras över till den nya lagen.

Hänvisningar till EU:s förordning om referensvärden i de bestämmelser som föreslås ska vara dynamiska, dvs. avse förordningen i den lydelse som gäller vid varje tidpunkt.

Regeringen bedömer att Finansinspektionen i sin tillsyn bör beakta att det s.k. dubbelprövningsförbudet skulle kunna aktualiseras om en överträdelse av EU:s förordning om referensvärden samtidigt utgör marknadsmanipulation. Särskilda bestämmelser om handlingsregler för myndigheternas hantering av en sådan situation bör dock inte införas. Rätten att inte belasta sig själv hindrar inte att företag under tillsyn är skyldiga att bistå Finansinspektionen i utredningar om överträdelser av EU-förordningen.

Finansinspektionens utredningsbefogenheter

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska få besluta att förelägga en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat. Finansinspektionen ska även få besluta att förelägga den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör. Ett beslut om

föreläggande ska få förenas med vite. Ett föreläggande ska dock inte få strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen föreslås få besluta att förelägga marknadsaktörer på marknadsplatser där de underliggande tillgångarna till råvaruderivat handlas (spotmarknaden) att lämna transaktionsrapporter eller annan information. Marknadsaktörerna ska också vara skyldiga att på begäran av Finansinspektionen ge åtkomst till handlarnas system. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite.

Finansinspektionen föreslås vidare få genomföra undersökningar i juridiska eller fysiska personers verksamhetslokaler när det är nödvändigt för att övervaka att dessa personer följer bestämmelserna i EU:s förordning om referensvärden.

Betalningssäkring föreslås få ske för en sanktionsavgift på grund av en överträdelse eller misstänkt överträdelse av EU:s förordning om referensvärden. En ansökan om betalningssäkring ska prövas av allmän förvaltningsdomstol.

Regeringen föreslår också att Finansinspektionen ska få besluta att förelägga en fysisk eller juridisk person som sannolikt har överträtt EU:s förordning om referensvärden att upphöra med ett visst agerande. Beslutet om föreläggande ska gälla till dess att Finansinspektionen har prövat om förfarandet strider mot EU-förordningen, dock i högst sex månader. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite.

Om det har förekommit felaktiga eller vilseledande uppgifter i samband med att ett referensvärde har tillhandahållits, föreslås att Finansinspektionen ska få offentliggöra korrekta uppgifter. I ett sådant fall ska Finansinspektionen även få besluta att förelägga administratören eller den som har offentliggjort eller spridit referensvärdet att korrigera referensvärdet eller informationen. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite.

Ingripanden

Enligt regeringen saknas det anledning att införa bestämmelser om straffansvar för överträdelser av EU:s förordning om referensvärden.

Ingripanden vid överträdelser av EU:s förordning om referensvärden ska enligt regeringen ske genom att Finansinspektionen fattar beslut om administrativa åtgärder och sanktioner.

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska ingripa mot

- en auktoriserad eller registrerad administratör, en rapportör under tillsyn eller en enhet under tillsyn som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU:s förordning om referensvärden
- den som har åsidosatt sin skyldighet att upprätta en informationsbroschyr eller ett prospekt enligt EU-förordningen
- en administratör eller en enhet under tillsyn som inte har följt ett föreläggande som Finansinspektionen har gett med stöd av EU-förordningen

- en auktoriserad eller registrerad administratör eller en enhet under tillsyn som inte har följt ett föreläggande av Finansinspektionen, eller inte har gett tillträde till verksamhetslokaler
- den som driver verksamhet som administratör utan att ha fått auktorisation eller registrerats enligt EU-förordningen.

Finansinspektionen ska inte ingripa om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och den överträdelsen ligger till grund för en ansökan om att utdöma vitet.

Sanktioner och åtgärder

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska få besluta att förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU:s förordning om referensvärden att inom en viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite.

Om en överträdelse av EU:s förordning om referensvärden har skett ska den som har gjort sig skyldig till överträdelsen och därigenom gjort en vinst, betala ett belopp som motsvarar vinsten (återföring). Återföring ska dock inte beslutas om det är uppenbart oskäligt. Nuvarande bestämmelse om återföring i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning ändras så att kostnader som undvikits till följd av en överträdelse inte anges som en särskild beräkningsgrund. Beloppet ska tillfalla staten.

Finansinspektionen ska få besluta om anmärkning mot den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU:s förordning om referensvärden.

Regeringen föreslår vidare att det ska anges i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden att återkallelse av auktorisation eller registrering enligt artikel 35 i EU-förordningen är en av de ingripandeåtgärder som kan komma i fråga vid överträdelser av förordningen.

Finansinspektionen föreslås få förbjuda den som har överträtt EU:s förordning om referensvärden att vara administratör, eller styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i en administratör eller rapportör under tillsyn. Ett sådant förbud ska gälla under en viss tid, lägst tre och högst tio år och få förenas med vite.

Sanktionsavgiften för en juridisk person vid överträdelser av EU:s förordning om referensvärden ska kunna fastställas till det högsta av ett belopp som per den 30 juni 2016 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro, tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller 10 procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå.

Om den juridiska personen är en förening, ska med omsättning avses 10 procent av medlemmarnas sammanlagda omsättning. Detta ska gälla även om föreningen ingår i en koncern.

Om överträdelsen har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga får omsättningen uppskattas.

Sanktionsavgiften för en fysisk person ska kunna fastställas till högst det högsta av ett belopp som per den 30 juni 2016 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro, eller tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa. Avgiften tillfaller staten.

Bestämmelserna om beräkning av högsta sanktionsavgift i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning ska ändras så att kostnader som undvikits till följd av en regelöverträdelse inte anges som en särskild beräkningsgrund. I bestämmelsen om beräkning av högsta sanktionsavgift när den juridiska personen ingår i en koncern ska det anges att det är motsvarande omsättning på koncernnivå som ska ligga till grund för beräkningen.

Omständigheter som ska vara styrande vid beslut om ingripande

Regeringen föreslår att Finansinspektionen vid valet av ingripande för en överträdelse av EU:s förordning om referensvärden ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet eller den reala ekonomin, skador som uppstått och graden av ansvar.

Därutöver ska Finansinspektionen i försvårande riktning beakta om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid den bedömningen ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna. Finansinspektionen ska i förmildrande riktning beakta om den som har begått överträdelsen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat inspektionens utredning av överträdelsen och om den personen har vidtagit åtgärder efter överträdelsen för att undvika att den upprepas.

De omständigheter som ska vara styrande för beslut om administrativa åtgärder och sanktioner ska beaktas även när sanktionsavgifternas storlek ska bestämmas. Utöver detta ska särskild hänsyn också tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som personen gjort till följd av överträdelsen.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om personen i fråga gör rättelse, om något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga eller om det annars finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning om vilka omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek bestäms ändras så att kostnader som undvikits till följd av en regelöverträdelse inte anges särskilt.

Finansinspektionens skyldighet att offentliggöra sanktionsbeslut och lämna uppgifter till Esma

Regeringen bedömer att kravet i EU-förordningen att den behöriga myndigheten ska offentliggöra beslut om sanktioner inte kräver någon lagstiftningsåtgärd. Skyldigheten att årligen förse Esma med uppgifter om antalet påförda administrativa sanktioner bör tillgodoses genom föreskrifter på förordningsnivå.

Betalning, preskription och verkställighet

I förordningen om referensvärden finns det inte några regler om betalning av sanktionsavgifter, preskription och verkställighet. Medlemsstaterna har således frihet att själva avgöra vad som ska gälla i sådana frågor. Regeringen föreslår att en sanktionsavgift ska betalas inom trettio dagar efter det att beslutet har fått laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Om sanktionsavgiften inte betalas inom denna tid, föreslår regeringen att Finansinspektionen ska lämna den obetalda avgiften för indrivning. Verkställighet får ske enligt utskökningsbalkens bestämmelser. En sanktionsavgift ska falla bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Bestämmelserna ska även gälla återföring.

Överklagande

Regeringen föreslår att bestämmelserna om överklagande i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden ska föras över till den nya lagen med samma rubrik. Det ska dock inte anges uttryckligen att bestämmelserna gäller beslut enligt EU-förordningen. Finansinspektionen bör enligt regeringen få bestämma att ett beslut om föreläggande, förbud eller återkallelse enligt EU-förordningen eller enligt den nya lagen ska gälla omedelbart.

Samarbete med andra behöriga myndigheter

Regeringen anser att det informationsutbyte som EU:s förordning om referensvärden föreskriver kan komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt. Det krävs inte heller några lagstiftningsåtgärder för att Finansinspektionen ska kunna utreda en fråga på begäran av en behörig myndighet i ett annat land inom EES.

Regeringen bedömer att bestämmelserna om att inrätta och samarbeta inom tillsynskollegier i EU:s förordning om referensvärden inte innebär att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning förs över till utländska organ.

Rapportering av överträdelser

Regeringen föreslår att den som till följd av rapporteringsskyldighet i EU:s förordning om referensvärden har underrättat Finansinspektionen om misstänkt agerande som kan utgöra manipulation eller försök till manipulation

av ett referensvärde ska inte kunna göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt.

Personuppgifter som avser brott enligt lagen om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden ska få behandlas inom ramen för sådana rutiner för rapportering av överträdelser som en administratör ska ha enligt EU:s förordning om referensvärden.

Tystnadsplikt ska gälla för uppgifter i en anmälan eller utsaga om en misstänkt överträdelse av EU-förordningen om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet.

Den som är eller har varit anställd hos en administratör och har gjort en anmälan inom ramen för de rutiner för rapportering av överträdelser som en administratör ska ha enligt EU-förordningen får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt om anmälaren hade anledning att anta att en överträdelse hade skett.

Skyldighet att lämna information om ett referensvärde enligt andra författningar

Regeringen föreslår att bestämmelsen i konsumentkreditlagen som anger vilken information som ska ges till en konsument innan ett kreditavtal ingås ska kompletteras med krav på att en näringsidkare, i de fall ett kreditavtal hänvisar till ett referensvärde som omfattas av EU:s förordning om referensvärden, ska lämna information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av det. Informationen ska även innehålla en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används.

Bestämmelsen i konsumentkreditlagen om allmän information om bostadskrediter bör enligt regeringen kompletteras med krav på att näringsidkare, för det fall det erbjuds kreditavtal som hänvisar till referensvärden, ska ange vilket referensvärde som kreditavtalet hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet. Informationen ska även innehålla en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används.

I konsumentkreditlagen bör det införas en definition av referensvärde i form av en hänvisning till definitionen i EU-förordningen.

I lagen om värdepappersfonder och lagen om handel med finansiella instrument bör det införas upplysningsbestämmelser om att det i EU:s förordning om referensvärden finns ytterligare bestämmelser om vad en informationsbroschyr respektive ett prospekt ska innehålla. De krav på innehållet i en informationsbroschyr för en värdepappersfond som ställs i EU-förordningen ska även gälla för innehållet i en informationsbroschyr för en specialfond.

Avgifter för Finansinspektionens verksamhet

Bestämmelsen i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden om att Finansinspektionen har rätt att ta ut avgifter för

prövningar av ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt EU-förordningen bör enligt regeringen föras över till den nya lagen med samma rubrik.

Administratörer av referensvärden och sådana enheter under tillsyn som har fått ett godkännande av ett referensvärde för användning i unionen enligt artikel 33.1 i EU-förordningen ska betala årliga avgifter för att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden. Regeringen föreslås få utfärda bestämmelser om avgifterna.

Sekretess i Finansinspektionens verksamhet

Regeringen föreslår att sekretessen för en uppgift som kan avslöja anmälarens identitet i en anmälan om en överträdelse av marknadsmissbruksförordningen inte ska gälla om anmälaren varit rapporteringsskyldig enligt artikel 14 i EU:s förordning om referensvärden. Några ytterligare sekretessbestämmelser till följd av reglerna i EU-förordningen behöver inte införas enligt regeringen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. Den nuvarande lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden ska upphöra att gälla samma dag. Ingreppande enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden bör inte få ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

Förslagets konsekvenser

Förslagets syfte och alternativa lösningar

Förordningen förutsätter att nationella bestämmelser införs t.ex. om sanktioner. Vidare förutsätter förordningen att medlemsstaterna kompletterar förordningen genom att ge den behöriga myndigheten nödvändiga utrednings- och tillsynsbefogenheter. Förslagen i denna proposition innebär enligt regeringen att kompletterande bestämmelser till förordningen införs i en lag som kompletterar förordningen. Genom förslagen tillgodoses förordningens krav på en kompletterande reglering i nationell rätt. Regeringen gör också bedömningen att det inte torde finnas några alternativa lösningar som skulle vara lämpliga när det gäller de åtgärder som är nödvändiga för att anpassa den svenska lagstiftningen till förordningen.

Kostnader och andra konsekvenser

Berörda aktörer

Förslagen bedöms enligt regeringen inte ge några omedelbara effekter på samhällsekonomin men förväntas bidra till ökad transparens och tillsyn, vilket förväntas ha en positiv effekt på den finansiella stabiliteten och bidra till ett stärkt konsumentskydd.

Majoriteten av de berörda företagen är verksamma inom finansbranschen. Utöver dessa aktörer berörs även Finansinspektionen och Sveriges Domstolar. Finansinspektionen uppskattar att cirka tio aktörer kommer att ansöka om tillstånd som administratör. Rapportörer under tillsyn som omfattas av förordningen är främst de banker som rapporterar dataunderlag till den svenska referensräntan Stibor. I dagsläget är dessa Danske Bank, Handelsbanken, Länsförsäkringar Bank, Nordea, SBAB Bank, SEB och Swedbank, dvs. sju av de största bankerna i Sverige. Det är Svenska Bankföreningen som är huvudman och som har det övergripande ansvaret för Stibor i dag. Svenska Bankföreningen är en branschorganisation och företräder bankerna i Sverige. Medlemmar är 31 banker samt finansbolag och bostadsinstitut som ingår i bankkoncernerna samt filialer till utländska banker som är verksamma i Sverige.

Konsekvenser för företag och enskilda

Regelrådet skriver i sitt remissvar att konsekvensanalysen borde ha innehållit information om särskilda hänsyn till små företag när reglerna utformas. Eftersom lagförslagen krävs med anledning av en direkt tillämplig EU-förordning saknas emellertid enligt regeringen möjlighet att ta särskild hänsyn till små företag. Reglerna bedöms dock inte påverka små företag särskilt.

Regelrådet anser också att konsekvensanalysen borde ha innehållit information om vilka kostnader förslaget kan medföra med anledning av att det i den information som ska lämnas om specialfonder ska ingå information även om referensvärden. Förslaget i den delen går längre än förordningen. Regeringen konstaterar att för specialfonder gäller redan enligt befintligt regelverk att det ska tillhandahållas en informationsbroschyr. Informationsbroschyren uppdateras normalt en gång per år. Att i informationsbroschyren även ta in information om användningen av ett referensvärde kan enligt regeringen inte anses medföra några ökade kostnader av betydelse.

Vidare menar Regelrådet att det hade varit önskvärt att konsekvensanalysen hade innehållit information om vilka konsekvenser ett tillfälligt förbud att vara administratör kan få och om ett förbud kan påverka konkurrensförhållandena för berörda företag. Det kan påverka personens verksamhet på så sätt att den inte kan fortsätta, alternativt att verksamheten övertas av någon annan som får ansöka om auktorisation hos Finansinspektionen. Regeringen anser dock att de konsekvenserna är rimliga om en person överträder bestämmelserna i förordningen.

Nasdaq Stockholm AB, Näringslivets Regelnämnd och Svenska Bankföreningen påpekar att kommissionens kostnadsberäkningar för administratörer är kraftigt underskattade. Regeringen instämmer i att kommissionens kostnadsberäkningar verkar vara underskattade. Hur stora kostnaderna blir kommer att variera beroende på verksamheten, antal referensvärden som administreras och om det t.ex. handlar om ett kritiskt referensvärde för vilket det ställs särskilda krav i förordningen.

Näringslivets Regelnämnd och Svenska Bankföreningen efterfrågar en redovisning av hur andra medlemsstater har utformat sina avgiftsstrukturer och anser att avgifterna bör harmoniseras för att inte leda till en försämrad konkurrenssituation för svenska företag i förhållande till motsvarande utländska företag. Regeringen konstaterar att det är upp till varje medlemsstat att reglera hur den behöriga myndighetens verksamhet ska finansieras och vilken avgiftsstruktur som ska gälla för dess myndigheter. Regeringen anser därför att det saknas skäl att göra någon jämförelse med avgiftsstrukturerna i andra medlemsstater.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Finansinspektionen bedömde i budgetunderlag inför 2018–2021 att det tillkommer tillsynskostnader om ca 1 miljon kronor per år med anledning av förordningen. De ökade kostnaderna för Finansinspektionen ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Kostnader för prövning av ansökningar om auktorisation m.m. finansieras direkt via de avgifter som Finansinspektionen tar ut av de sökande.

Konsekvenser för Sveriges Domstolar

Regeringen bedömer att det endast kommer att bli fråga om ett fåtal beslut som kommer att prövas i domstol och att förslagen inte kan förväntas medföra någon märkbar ökning av antalet mål hos allmän förvaltningsdomstol. De eventuella ökade kostnader som kan uppkomma med anledning av förslagen föreslås därför hanteras inom befintliga budgetramar.

Övriga konsekvenser

Regeringen bedömer att Finansinspektionens verksamhet enligt kompletteringslagen inte kan förväntas medföra någon märkbar ökning av antalet ärenden hos Kronofogdemyndigheten. Eventuella kostnader som uppstår för berörda myndigheter ska enligt regeringen hanteras inom beslutade ekonomiska ramar.

Regeringen anser att förslagen inte kan anses medföra några sådana konsekvenser som behöver redovisas enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Det finns enligt regeringen inte något behov av särskilda informationsinsatser med anledning av förslagen i propositionen.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen. Utskottet konstaterar att förslagen i propositionen innebär att svensk lagstiftning anpassas till den aktuella förordningen på ett ändamålsenligt sätt. Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:4 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen.

3 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt EU-förordningen.

Administratörer och sådana enheter under tillsyn som av Finansinspektionen har fått ett godkännande av ett referensvärde för användning i unionen enligt artikel 33.1 i EU-förordningen, ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

2 kap. Rapportering av överträdelser

1 § Inom ramen för sådana rutiner som en administratör ska ha enligt artikel 14.3 i EU-förordningen får personuppgifter som avses i artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) behandlas, om uppgifterna avser brott enligt lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden.

2 § Den som är eller har varit anställd hos en administratör får inte obehörigen röja uppgifter i en anmälan eller utsaga som har gjorts enligt sådana rutiner som en administratör ska ha enligt artikel 14.3 i EU-förordningen, om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet.

Den som är eller har varit anställd hos en administratör och har gjort en anmälan som avses i första stycket får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt, om anmälaren hade anledning att anta att en överträdelse hade skett.

3 § Den som har lämnat en rapport till Finansinspektionen enligt artikel 14.1 eller 14.2 i EU-förordningen får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt.

3 kap. Utredningsbefogenheter och tvångsmedel

Föreläggande om att lämna uppgifter

1 § För tillsynen över att bestämmelserna i EU-förordningen följs får Finansinspektionen besluta att förelägga

1. en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

2 § För tillsynen över att bestämmelserna i EU-förordningen följs får Finansinspektionen besluta att förelägga marknadsaktörer på marknadsplatser där de underliggande tillgångarna till råvaruderivat handlas (spotmarknaden) att lämna transaktionsrapporter eller annan information. Marknadsaktörer på spotmarknaden är skyldiga att på begäran av Finansinspektionen ge inspektionen åtkomst till handlarnas system.

Föreläggande om att tillfälligt upphöra med ett visst förfarande

3 § Om det är sannolikt att en fysisk eller juridisk person har överträtt EU-förordningen, får Finansinspektionen besluta att förelägga den personen att upphöra med ett visst förfarande eller en viss verksamhet.

Beslutet om föreläggande gäller till dess att Finansinspektionen har prövat om förfarandet strider mot EU-förordningen. Beslutet får dock gälla i högst sex månader.

Korrigerig av felaktig eller vilseledande information

4 § Om det förekommit felaktiga eller vilseledande uppgifter i samband med tillhandahållandet av ett referensvärde, får Finansinspektionen offentliggöra korrekta uppgifter. Finansinspektionen får även besluta att förelägga administratören eller den som har offentliggjort eller spridit referensvärdet att korrigera referensvärdet eller informationen.

Platsundersökning

5 § Om det är nödvändigt för tillsynen över att en fysisk eller juridisk person följer bestämmelserna i EU-förordningen, får Finansinspektionen genomföra en undersökning i personens verksamhetslokaler.

Vite

6 § Ett beslut om föreläggande enligt någon av 1–4 §§ får förenas med vite.

Betalningssäkring

7 § För att säkerställa betalning av en sanktionsavgift eller återföring enligt 4 kap. när en fysisk eller juridisk person har åsidosatt sin skyldighet på ett sätt som anges i 1 § i det kapitlet, får egendom som tillhör den som är betalningsskyldig tas i anspråk (betalningssäkring).

Betalningssäkring får beslutas bara om

1. det finns en påtaglig risk för att den fysiska eller juridiska personen genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på annat sätt undandrar sig att betala avgiften eller det belopp som ska återföras, och
2. betalningsskyldigheten avser ett betydande belopp.

Om sanktionsavgift eller återföring inte har beslutats, får betalningssäkring beslutas bara om det är sannolikt att så kommer att ske. En betalningssäkring får inte avse ett högre belopp än det belopp sanktionsavgiften eller återföringen sannolikt kommer att fastställas till.

Ett beslut om betalningssäkring får fattas bara om skälen för beslutet uppväger det intrång eller men i övrigt som beslutet innebär för den som beslutet gäller eller för något annat motstående intresse.

8 § Beslut om betalningssäkring enligt 7 § fattas av den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut. Ett sådant beslut fattas efter ansökan av Finansinspektionen.

I fråga om en sådan ansökan ska 46 kap. 9–13 §§, 14 § första stycket 1 och andra stycket första meningen samt 20–22 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) tillämpas. Vid tillämpningen ska det som anges där om Skatteverket gälla för Finansinspektionen.

9 § Vid prövning av verkställighet av ett beslut om betalningssäkring ska 69 kap. 13–18 §§ och 71 kap. 1 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) tillämpas. Vid tillämpningen ska det som anges där om Skatteverket gälla för Finansinspektionen.

4 kap. Ingreppanden

Överträdelse

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot

1. en administratör som har auktoriserats eller registrerats enligt artikel 34 i EU-förordningen och som har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 4–15, 21.1, 23.2, 23.11, 24.3, 25.2, 25.7, 26.2, 26.3, 27 och 28.1 i förordningen,

2. en rapportör under tillsyn som har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 16, 23.3 och 23.10 i EU-förordningen,

3. en enhet under tillsyn som har använt ett referensvärde

a) utan att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 28.2 i EU-förordningen, eller

b) i strid med artikel 29.1,

4. den som har åsidosatt sin skyldighet enligt artikel 29.2 i EU-förordningen,

5. en administratör eller en enhet under tillsyn som inte följt ett föreläggande enligt artikel 21.3, 23.5 eller 23.6 i EU-förordningen,

6. en sådan administratör som avses i 1 eller en enhet under tillsyn som inte har följt ett föreläggande enligt 3 kap. 1 eller 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 3 kap. 5 §, och

7. den som driver verksamhet som administratör utan att ha fått auktorisation eller registrerats enligt artikel 34 i EU-förordningen.

Olika former av ingripande

2 § Ett ingripande enligt 1 § sker genom beslut om

1. föreläggande att inom viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande,

2. återkallelse av auktorisation eller registrering enligt artikel 35 i EU-förordningen,

3. anmärkning,

4. förbud enligt 3 §,

5. återföring enligt 4 §, eller

6. sanktionsavgift enligt 5 eller 6 §.

Ett beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite.

Ett ingripande får inte ske om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och en ansökan om utdömande av vitet har gjorts.

Förbud

3 § Den som har överträtt EU-förordningen i fall som anges i 1 § får för en viss tid, lägst tre och högst tio år, förbjudas att vara

1. administratör, eller

2. styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i en administratör eller rapportör under tillsyn.

Återföring

4 § Den som har överträtt EU-förordningen i fall som anges i 1 § och därigenom gjort en vinst, ska betala ett belopp som motsvarar vinsten, om beloppet kan fastställas (återföring).

En sådan betalningsskyldighet ska inte åläggas om det är uppenbart oskäligt.

Beloppet tillfaller staten.

Sanktionsavgift

5 § Sanktionsavgiften för en överträdelse av artikel 11.1 d eller 11.4 i EU-förordningen ska fastställas till högst det högsta av

1. för en juridisk person:

a) ett belopp som per den 30 juni 2016 i svenska kronor motsvarade 250 000 euro,

b) två procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. för en fysisk person:

a) ett belopp som per den 30 juni 2016 i svenska kronor motsvarade 100 000 euro, eller

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Om den juridiska personen är en förening, avses med omsättning i första stycket 1 b 10 procent av medlemmarnas sammanlagda omsättning. Detta gäller även om föreningen ingår i en koncern.

Avgiften tillfaller staten.

6 § I andra fall än de som avses i 5 § ska sanktionsavgiften för en överträdelse som anges i 1 § fastställas till högst det högsta av

1. för en juridisk person:

a) ett belopp som per den 30 juni 2016 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro,

b) 10 procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. för en fysisk person:

a) ett belopp som per den 30 juni 2016 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro, eller

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Om den juridiska personen är en förening, avses med omsättning i första stycket 1 b 10 procent av medlemmarnas sammanlagda omsättning. Detta gäller även om föreningen ingår i en koncern.

Avgiften tillfaller staten.

7 § Om en överträdelse har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas när den högsta sanktionsavgiften ska beräknas enligt 5 eller 6 §.

Val av ingripande

8 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet eller den reala ekonomin, skador som uppstått och graden av ansvar.

9 § Utöver det som anges i 8 § ska det i försvårande riktning beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och
2. har vidtagit åtgärder efter överträdelsen för att undvika att den upp-repas.

10 § När sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 8 och 9 §§ samt till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som personen gjort till följd av regelöverträdelsen.

- 11 §** Finansinspektionen får avstå från ingripande, om
1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
 2. personen i fråga gör rättelse,
 3. något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
 4. det annars finns särskilda skäl.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift och återföring

12 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut om den har fått laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

13 § Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningensbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 12 §.

14 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 12 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

15 § En sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

16 § Det som anges om sanktionsavgift i 12–15 §§ gäller även för återföring enligt 4 §.

5 kap. Överklagande m.m.

1 § Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande, förbud eller återkallelse enligt EU-förordningen eller enligt denna lag ska gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Genom lagen upphävs lagen (2017:1185) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden.
3. Ingripande enligt denna lag får inte ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

11 §²

Ett prospekt ska innehålla all information rörande emittenten och de överlåtbara värdepapperen som är nödvändig för att en investerare ska kunna göra en välgrundad bedömning av emittentens och en eventuell garants tillgångar och skulder, finansiella ställning, resultat och framtidsutsikter samt av de överlåtbara värdepapperen. Informationen ska vara skriven så att den är lätt att förstå och analysera.

Ytterligare bestämmelser om den information som ett prospekt ska innehålla finns i prospektförordningen och artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

Ytterligare bestämmelser om den information som ett prospekt ska innehålla finns i

1. prospektförordningen,

2. artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut, och

3. artikel 29.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

¹ Lagen omtryckt 1992:558.

² Senaste lydelse 2010:1009.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 15 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

15 §²

För varje värdepappersfond ska det finnas en aktuell informationsbroschyr.

Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdraga åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i,
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil, och
7. uppgifter om fondbolagets ersättningspolicy.

För en värdepappersfond som hänvisar till ett referensvärde som avses i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 finns det i artikel 29.2 ytterligare bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2016:892.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 6 b § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

6 b §¹

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som myndigheten övervakar enligt den lagen, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

Sekretessen gäller inte om anmälaren varit rapporteringsskyldig enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014.

Sekretessen gäller inte om anmälaren varit rapporteringsskyldig enligt

1. artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014, *eller*

2. artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

¹ Senaste lydelse 2016:1314.

5 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Härigenom föreskrivs¹ att 2, 6 b och 8 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

I lagen avses med

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatsavgifter,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av skulden angiven som en ränta,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011, samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011.

² Senaste lydelse 2018:478.

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

– valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,

– valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller

– valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

högkostnadskredit: en kredit med en effektiv ränta som minst uppgår till referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 30 procentenheter och som inte huvudsakligen avser kreditköp eller är en bostadskredit.

högkostnadskredit: en kredit med en effektiv ränta som minst uppgår till referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 30 procentenheter och som inte huvudsakligen avser kreditköp eller är en bostadskredit,

referensvärde: det som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014.

6 b §³

Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om bostadskrediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter. Sådan information behöver inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,

2. de ändamål som krediten får användas för,

3. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,

4. kreditavtalets löptid,

5. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, bland annat huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindingstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,

6. i förekommande fall, vilket referensvärde som kreditavtalet hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av

³ Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2018:478.

6. vilken valuta som bostadskredit kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en bostadskredit i utländsk valuta,

7. kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,

8. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,

9. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp och, i förekommande fall, att iakttagande av kreditvillkoren inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut,

10. villkoren för återbetalning i förtid,

11. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten,

12. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,

13. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och

14. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

Informationen ska finnas tillgänglig i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,

7. vilken valuta som bostadskredit kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en bostadskredit i utländsk valuta,

8. kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,

9. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,

10. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp och, i förekommande fall, att iakttagande av kreditvillkoren inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut,

11. villkoren för återbetalning i förtid,

12. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten,

13. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,

14. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och

15. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

8 §⁴

Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, ge konsumenten information om

1. vilket slags kredit det rör sig om,
2. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,
3. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjandet av krediten,
4. kreditavtalets löptid,
5. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
6. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
7. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,
9. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
10. notariatsavgifter,
11. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
12. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
13. påföljder vid dröjsmål med betalning,
14. begärda säkerheter,
15. förekomst eller avsaknad av ångerrätt,
16. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning och hur denna ersättning ska beräknas,
17. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
18. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal, och
19. den tid under vilken erbjudandet gäller.

Informationen ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Om avtalet på konsumentens begäran ska ingås genom ett medel för distanskommunikation som inte tillåter att informationen före avtalsslutet ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, ska näringsidkaren ge konsumenten informationen i denna form snarast efter det att avtalet har ingåtts. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i första stycket.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar

⁴ Senaste lydelse 2016:1031.

tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att det värdet används. Informationen ska ges på det sätt som anges i första stycket eller andra stycket andra meningen.

Om konsumenten begär det, ska näringsidkaren utan kostnad ge honom eller henne ett utkast till ett kreditavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 7 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

7 §

Informationsbroschyren för en specialfond ska, utöver det som anges i 10 kap. 1 §, innehålla fondbestämmelserna för fonden. Därutöver ska det på en framträdande plats i informationsbroschyren och allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden anges

1. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder AIF-förvaltaren använder sig av, och

2. att fonden är en specialfond.

Informationsbroschyren för en specialfond ska, utöver det som anges i 10 kap. 1 §, innehålla fondbestämmelserna för fonden. Om fonden hänvisar till ett referensvärde som avses i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014, ska informationsbroschyren även innehålla sådan information som avses i artikel 29.2 i den förordningen.

I informationsbroschyren och allt annat marknadsföringsmaterial om specialfonden ska det på en framträdande plats anges

1. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder AIF-förvaltaren använder sig av, och

2. att fonden är en specialfond.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 4–8 och 18 §§ lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §

Den som har överträtt marknadsmissbruksförordningen *på ett sätt* som anges i 1 eller 2 § och som var anställd i eller arbetade för ett värdepappersinstitut vid den tidpunkt när överträdelsen begicks, får för viss tid, dock högst tio år, förbjudas

Den som har överträtt marknadsmissbruksförordningen *i fall* som anges i 1 eller 2 § och som var anställd i eller arbetade för ett värdepappersinstitut vid den tidpunkt när överträdelsen begicks, får för *en* viss tid, dock högst tio år, förbjudas

1. att vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i ett svenskt värdepappersinstitut, eller

2. att handla med vissa finansiella instrument för egen räkning.

Vid upprepade överträdelser som anges i 1 § första stycket får ett beslut enligt första stycket 1 gälla permanent.

Den som har meddelats ett förbud enligt första stycket 2 får, efter tillstånd av Finansinspektionen, avyttra sådana finansiella instrument som omfattas av förbudet.

5 §

Den som har överträtt marknadsmissbruksförordningen *på ett sätt* som anges i 1 eller 2 § och därigenom *har erhållit* en vinst eller *undvikit en kostnad*, ska *åläggas att* betala ett belopp som motsvarar *värdet av den ekonomiska fördelen*, om *detta* kan fastställas (återföring).

Den som har överträtt marknadsmissbruksförordningen *i fall* som anges i 1 eller 2 § och därigenom *gjort* en vinst, ska betala ett belopp som motsvarar *vinsten*, om *beloppet* kan fastställas (återföring).

Betalningsskyldighet enligt första stycket ska dock inte åläggas någon om det är uppenbart oskäligt.

Beloppet tillfaller staten.

6 §

För en överträdelse som anges i 1 § ska sanktionsavgiften som högst fastställas till det högsta av

1. för en juridisk person:

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 15 miljoner euro,

b) 15 procent av den juridiska personens eller, i förekommande fall, *koncernens omsättning närmast föregående räkenskapsår*,

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, *erhållit* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, *eller*

d) *tre gånger de kostnader som den juridiska personen, eller någon annan, undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,*

2. för en fysisk person:

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 5 miljoner euro,

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, *erhållit* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, *eller*

c) *tre gånger de kostnader som den fysiska personen, eller någon annan, undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.*

Avgiften tillfaller staten.

b) 15 procent av den juridiska personens *omsättning närmast föregående räkenskapsår* eller, i förekommande fall, *motsvarande omsättning på koncernnivå, eller*

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, *gjort* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 5 miljoner euro, *eller*

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, *gjort* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

7 §

För en överträdelse som anges i 2 § 1–3 ska sanktionsavgiften som högst fastställas till det högsta av

1. för en juridisk person:

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 2,5 miljoner euro,

b) två procent av den juridiska personens eller, i förekommande fall, *koncernens omsättning närmast föregående räkenskapsår*,

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, *erhållit* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, *eller*

d) *tre gånger de kostnader som den juridiska personen, eller någon*

b) två procent av den juridiska personens *omsättning närmast föregående räkenskapsår* eller, i förekommande fall, *motsvarande omsättning på koncernnivå, eller*

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, *gjort* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

annan, undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. för en fysisk person:

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro,

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, *erhållit* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, *eller*

c) tre gånger de kostnader som den fysiska personen, eller någon annan, undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro, *eller*

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, *gjort* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

8 §

För en överträdelse som anges i 2 § 4–8 ska sanktionsavgiften som högst fastställas till det högsta av

1. för en juridisk person:

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro,

b) två procent av den juridiska personens eller, i förekommande fall, *koncernens* omsättning *närmast föregående räkenskapsår,*

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, *erhållit* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, *eller*

d) tre gånger de kostnader som den juridiska personen, eller någon annan, undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. för en fysisk person:

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro,

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, *erhållit* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, *eller*

c) tre gånger de kostnader som den fysiska personen, eller någon

b) två procent av den juridiska personens *omsättning närmast föregående räkenskapsår* eller, i förekommande fall, *motsvarande omsättning på koncernnivå, eller*

c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, *gjort* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro, *eller*

b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, *gjort* till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

annan, undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

18 §

När sanktionsavgiftens storlek ska fastställas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 15 och 16 §§ samt till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, *erhållit* till följd av regelöverträdelsen *eller de kostnader som undvikits*.

När sanktionsavgiftens storlek ska fastställas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 15 och 16 §§ samt till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, *gjort* till följd av regelöverträdelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.